

Preek

Gemeente van Christus,

‘Heilige boontjes’, dat is het thema voor deze dienst.

En ik weet niet of jullie als doopouders daar wel zo blij mee zijn. Want die uitdrukking klinkt bepaald niet positief in onze taal. Wat zou je ervan vinden als jullie kind later zo genoemd worden? Ik betwijfel of je dat fijn zou vinden. Want voor ons klinkt ‘heilige boontjes’ als ‘bijzonder braaf’. Maar we zullen zien dat het bij ‘heilige boontjes’ in Daniël 1 over iets anders gaat. Waar gaat het dan wel over in dit hoofdstuk? De eerste verzen voeren ons mee naar Babel. Daar zijn de vier Joodse jongens heen gevoerd, met vele anderen. Een deportatie op grote schaal. Maar niet alleen mensen werden meegevoerd, ook de kostbare voorwerpen uit de tempel.

Ach, zeg je, er zijn erger dingen dan die spulletjes...

Maar vergis je niet! Voor Israël was dat het ergst denkbare.

Het betekende het failliet van God zelf. Als de tempel van een god werd leeggeroofd, verloor die god alle geloofwaardigheid. Zo is het nog. Toch? Zo lezen wij de statistieken over geloven in Nederland.

Als het christelijk geloof terrein verliest, voelt dat als nederlaag voor God zelf... Kortom, Daniël 1 opent met het failliet van het geloof in God. Zou je denken... Maar kijk dan nog even goed.

Want in vers 2 staat iets aparts. Namelijk dat God zelf de koning van Juda, Jojakim, aan Babel uitleverde. En niet alleen hem, maar ook al die voorwerpen uit de tempel.

Met andere woorden: God is hier geen slachtoffer.

Hij zit er zelf achter. Hij heeft 't zelf gedaan!

Deze ballingschap, deze nederlaag...

Maar waarom doet Hij dat?

Het verrassende antwoord dat doorschemert in dit hoofdstuk is dat Hij op deze manier Zijn volk iets wil leren. Want wat gebeurt er? Daniël en zijn vrienden worden ondergedompeld in een radicaal integratieprogramma. Ze moeten de taal en de cultuur leren van Babel. En zelfs hun namen worden veranderd in Babylonische

namen. Hun eigen namen waren namen die verwezen naar God. Daniël betekent bijvoorbeeld 'God is mijn rechter'; Chananja: 'de HERE is genadig'; Misaël: 'Wie is wat God is?' en Azarja: 'de HERE heeft geholpen'. Maar nu worden ze anders genoemd. Daniël gaat voortaan Beltesassar heten. Dat betekent: 'Moge de god Bel de koning beschermen'. En dat geldt ook van zijn drie vrienden. Nu heten ze naar andere goden. Ze worden 'omgedoopt'...

Zojuist werd de naam genoemd van jullie kleinen. Niet alleen de roepnaam, ook de doopnaam of doopnamen. Daar zit een gedachte achter. Vaak ligt in zo'n doopnaam een verwijzing. Naar de Bijbel bijvoorbeeld (een Bijbelse naam) of naar het voorgeslacht (opa of oma). En stel je voor dat jullie dochter later haar doopnaam zou laten veranderen. Je laten omdopen. Dus, je voelt wel, uit alles spreekt hier de boodschap: De God van Israël is voorgoed voltooid verleden tijd! Dus zit er maar één ding op: je moet je aanpassen!

Juist op dat moment, vanaf vers 8, kantelt het verhaal. Want, staat er, Daniël nam zich in zijn hart voor om zich te houden aan de reinheidsvoorschriften... Dat is een woord dat ons herinnert aan de dienst in de tempel, in Jeruzalem. In de wetten van Mozes worden allerlei voorschriften gegeven om de tempeldienst heilig te houden. Maar ja, we hebben net gehoord dat die tempel ontruimd is. Leeggeroofd. Ontheiligd. Dan heeft het natuurlijk geen zin meer om je aan die voorschriften te houden... Toch is dat precies wat Daniël en zijn vrienden doen. Ze trekken een grens. Het gaat hier over de vraag wat God van je vraagt in een cultuur waarin voor Hem eigenlijk geen plaats is. Trek je je terug in een hoekje? Dat doen Daniël en zijn vrienden duidelijk niet. Ze zijn in opleiding voor hoge functies. Maar ze trekken wel een grens.

Hoe komen ze daarbij?

Je leest het in Daniël 1 eigenlijk tussen de regels door. Denk nog even aan de namen van deze jongens. Ze krijgen in Babel nieuwe namen. Maar het verhaal trekt zich daar niets van

aan. Daarin houden ze gewoon hun oude namen. Wanneer hadden ze die gekregen? Toen ze besneden werden, als belofte en teken van Gods verbond. Als baby waren ze besneden. En als jongen waren ze meegenomen naar Babel. Maar God houdt ze vast! En de vraag is: geloven we in de kracht van Gods verbond? Vanmorgen zijn er twee kleine kinderen gedoopt. God zelf maakt met hen een afspraak. Hij sluit een verbond met hen. In het doopgesprek dat we hadden, gaven jullie als doopouders onafhankelijk van elkaar aan hoe belangrijk voor jullie de geloofsopvoeding is. Om heel bewust daarmee bezig te zijn. Zoiets zeggen jullie ook, omdat je merkt dat het niet vanzelf spreekt dat je kinderen in God gaan geloven. Maar de vraag is: durven we te vertrouwen op de kracht van Gods beloften en van Zijn verbond. Durven we te geloven op het verborgen werk van Zijn Geest? Dat is de belangrijkste reden waarom Daniël en zijn vrienden erbij komen om daar in dat verre land God trouw te blijven.

Maar er is nog iets.

Want kennelijk hadden ze van huis ook veel meegekregen. Hun geloof had sterke wortels. Die reinheidsvoorschriften zaten in hun geheugen! Ze hadden dus kennis meegekregen van de woorden van God! En ze durfden daar ook op te vertrouwen! Kortom, leven met overtuiging vraagt dat wij onze kinderen ook dingen leren! En dat we ons ook zelf blijven verdiepen in de Bijbel.

Twintig jaar geleden werd er een onderzoek gepubliceerd over geloofsoverdracht onder de titel 'Het lege testament'. Dat zegt al genoeg. De conclusies waren schokkend. Jongeren die de kerk de rug toekeerden, hadden het gevoel dat ze niets hadden meegekregen. Een leeg testament.

Voor Daniël en zijn vrienden ligt dat dus heel anders.

Zij hebben genoeg meegekregen van huis uit om ook in Babel hun weg te zoeken. Ze besluiten om niet mee te eten van het eten van de koning. Waarom niet? Heeft het te maken met onrein vlees, dat een Jood niet mag eten? Dat zou kunnen. Maar het is ook mogelijk dat er nog iets anders speelde. In Babel was de koning eigenlijk een soort god. Familie van de goden. Een godenzoon. In de

tempels voor de afgoden werd van alles geofferd. Vlees, fruit, allerlei soorten eten. Maar dat werd natuurlijk niet opgegeten. Dus ging dat naar het koninklijk paleis om opgegeten te worden. Daar doen Daniël en zijn vrienden niet aan mee. Ze doen op allerlei manieren mee in Babel. Maar ze weigeren om mee te doen aan een verering van de koning als god. Daarom kiezen ze voor een alternatief dieet. Groenten en water. Voor hen zijn de boontjes heilig. Het staat voor hun trouw aan de enige levende God! Hem willen ze eren en voor Hem willen ze leven.

Als Paulus in Romeinen 14 schrijft over allerlei keuzes, is dat precies zijn advies. Maak je keuzes vanuit Christus. Dan is het goed. Hoe die keuzes eruit zien. Voor de een betekent het iets niet doen, terwijl de ander het wel doet. Als je het maar doet vanuit Hem! Vanuit Christus. Want we zijn van Hem. En we leven voor Hem.

Daniël en zijn vrienden maken dus een principiële keuze. Maar tegelijk zijn ze niet star. Ze laten zich leiden door Gods geboden, maar ze zijn niet wettisch. Integendeel, juist creatief. Daniël overtuigt de kamerheer om een soort test te doen met hen. Laten we de proef op de som nemen. Kijk wat er gebeurt als wij 10 dagen groenten en water eten in plaats van het eten van de koning. En kijk dan of wij er slechter uitzien dan de anderen of niet. Dan moet je wel vertrouwen hebben op God! Een test van 10 dagen. Dat is ook niet een willekeurig getal. Tien, dat is het getal van de 10 geboden. Daniël en zijn vrienden wagen het met God. En met Zijn woorden. Dat is nu leven met overtuiging!

Durven te vertrouwen op de woorden van God. Ook in Babel - in een cultuur die niets met deze God heeft. Principieel, maar niet star. Trouw aan God, maar niet wettisch. Daar gaat het ook voor ons om. In de opvoeding! Hoe doe je dat nu? Daar hebben we het over gehad, maar dat blijft een vraag. Elke keer weer. Maar ook als je tiener bent. Ga je naar alle feesten waar je vrienden heen gaan? Of durf je ook een grens te trekken. In het vertrouwen dat God je dan niet in de steek zal laten.

Zo gaat het in Daniël 1. Want de test slaagt!
Daniël en zijn vrienden zien er beter uit dan de rest.
Ze groeien en bloeien in Babel. Leven met overtuiging: het is durven kiezen voor Hem, in het vertrouwen dat Hij je daarin zal bevestigen! In dat vertrouwen mogen jullie Tess en Josefien opvoeden. Je mag weten dat God ook vandaag dezelfde is. Hij was niet gebonden aan Jeruzalem. En niet aan Babel. Niet aan Nederland. Of waar dan ook. Hij is de God van deze wereld. De God van ons leven. Amen